

*Орест Кампі,
k_fiz@mail.msu.edu.ua,
Геннадій Будкевич,
flazak@yandex.ru
Сергій Гавришко,
serzh31@ukr.net*

Правові аспекти регулювання праці професійних спортсменів в Україні

Мукачівський державний університет (м. Мукачево)

Анотація:

Актуальність наукового дослідження обґрунтовано наявними недоліками в правовому регулюванні професійного спорту, зокрема в регулюванні праці професійних спортсменів. Потрібно підкреслити, що в Законі України «Про фізичну культуру і спорт» міститься лише одна стаття щодо такого напряму діяльності в спорті, як професійний спорт. *Мета статті* – узагальнення результатів наукових досліджень та формулювання пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання праці спортсменів-професіоналів. Проведено узагальнення результатів наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців із регулювання праці професійних спортсменів. Установлено, що на сьогодні відсутня єдність думок науковців із приводу питань регулювання праці спортсменів-професіоналів та, зокрема, чи повинна діяльність спортсменів-професіоналів у професійному спорті врегулюватися на підставі норм цивільного або ж трудового права. Указано, що згідно з положеннями чинного вітчизняного законодавства спортсмен набуває статус спортсмена-професіонала з моменту укладення трудового договору (контракту) з відповідними суб'єктами сфери фізичної культури й спорту про участь у змаганнях серед спортсменів-професіоналів. Отже, набуття спортсменом статусу професіонала пов'язано моментом укладення контракту з відповідними суб'єктами сфери фізичної культури

Орест Кампі, Геннадій Будкевич, Сергей Гаврышко. Правовые аспекты регулирования труда профессиональных спортсменов. *Актуальность* научного исследования обосновывается имеющимися недостатками в правовом регулировании профессионального спорта, в частности в труде профессиональных спортсменов. Нужно подчеркнуть, что в Законе Украины «О физической культуре и спорте» содержится только одна статья, посвященная такому направлению деятельности в спорте, как профессиональный спорт. *Цель данной статьи* – обобщение результатов научных исследований и формулирование предложений по совершенствованию правового регулирования труда спортсменов-профессионалов. Проведено обобщение результатов научных исследований отечественных и зарубежных ученых, посвященных регулированию труда профессиональных спортсменов. Установлено, что на сегодняшний день отсутствует единство мнений ученых по поводу вопросов регулирования труда профессиональных спортсменов и, в частности, должна деятельность профессиональных спортсменов в профессиональном спорте регулироваться на основании норм гражданского или же трудового права. Указывается что согласно положениям действующего отечественного законодательства спортсмен приобретает статус спортсмена-профессионала с момента заключения трудового договора (контракта) с соответствующими субъектами сферы физической культуры и спорта об участии в соревнованиях среди спортсменов-профессионалов. Итак, приобретение спортсменом статуса профессионала связывается моментом заключения контракта с соответ-

Orest Kampi, Hennadiy Budkevych, Serhiy Havryshko. Legal Aspects of Work Regulation of Professional Athletes in Ukraine. Topicality of the scientific study is grounded by existing faults in regulation of professional sport, in particular, in regulation of work of professional athletes. We should mention that in the Law of Ukraine «About physical culture and sport» there is only one article devoted to such course of activity in sport as professional sport. The objective of this article is generalization of scientific studies and formation of proposals concerning improvement of legal regulation of work of athletes-professionals. It is conducted the generalization of results of scientific researches of native and foreign scientists which are dedicated to regulation of work of professional athletes. It is established that for today there is no unity of thoughts of scientists on the questions of regulation of work of athletes-professionals, in particular, if activity of athletes-professionals in professional sport should be regulated under the ground of norms of civil law or on the ground of labor law. It is indicated that due to regulations of the effective legislation an athlete obtains the status of professional athlete from the moment of concluding an employment agreement (contract) with the corresponding subjects of the sphere of physical culture and sport about participation in competitions among athletes-professionals. So, obtaining by an athlete of the status of a professional is connected with the moment of contract signing with the corresponding subjects of the

та спорту. Зазначено, що зміст трудового договору (контракту) становлять умови, якими визначаються права й обов'язки його сторін. Проаналізовано основні права та обов'язки сторін трудового договору (контракту), зокрема професійного спортсмена, з одного боку, і роботодавця (суб'єкта сфери фізичної культури й спорту) – з іншого. За результатами наукового дослідження сформульовано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання праці професійних спортсменів. На наше переконання, воно можливе на підставі систематизації норм, що регулюють працю професійних спортсменів, зокрема за допомогою закріплення таких норм у новому Трудовому кодексі.

Ключові слова:

професійний спорт, професійний спортсмен, трудовий договір (контракт).

вуючими суб'єктами сфери фізической культури и спорта. Отмечается, что содержание трудового договора (контракта) составляют условия, которыми определяются права и обязанности его сторон. Проанализированы основные права и обязанности сторон трудового договора (контракта), в том числе профессионального спортсмена, с одной стороны, и работодателя (суб'єкта сфери физической культуры и спорта) – с другой. По результатам научного исследования сформулированы предложения по совершенствованию правового регулирования труда профессиональных спортсменов. На наш взгляд, оно возможно на основании систематизации норм, регулирующих труд профессиональных спортсменов, в том числе путем закрплення таких норм в новом Трудовом кодексе.

профессиональный спорт, профессиональный спортсмен, трудовой договор (контракт).

sphere of physical culture and sport. It is indicated that the content of a labor agreement (contract) includes conditions which determined rights and obligations of its parties. It was analyzed the main rights and obligations of parties of the labor agreement (contract), a professional athlete – from one side and an employer (subject of the sphere of physical culture and sport) – from the other side. According to the results of the scientific research it was formed the proposals concerning improvement of legal regulation of work of professional athletes. To our mind, it is possible under the grounds of systematization of norms that regulate work of professional athletes, in particular, by means of fixing of such norms in the new Labor Code.

professional sport, professional athlete, labor agreement (contract).

Вступ. На сьогодні професійний спорт – один із напрямів діяльності в спорті. Згідно з ч. 1 ст. 38 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (далі – Закон) професійний спорт – комерційний напрям діяльності в спорті, пов'язаний із підготовкою та проведенням видовищних спортивних заходів на високому організаційному рівні задля отримання прибутку [1]. Відмітна ознака професійного спорту – його комерційний характер, а відповідно, основною мета – отримання прибутку. Загальновідомий той факт, що професійний спорт приносить чималі прибутки, які здобуваються насамперед завдяки високому рівню глядацького інтересу, викликаного участю в спортивних заходах найбільш кваліфікованих спортсменів, здатних демонструвати найвищі спортивні досягнення.

Згідно з ч. 2 ст. 38 Закону діяльність у професійному спорті спортсменів, тренерів та інших фахівців, яка полягає в підготовці й участі в спортивних змаганнях серед спортсменів-професіоналів, і є основним джерелом їхніх доходів, провадиться відповідно до цього Закону, Кодексу законів про працю України та інших нормативно-правових актів, а також статутних і регламентних документів відповідних суб'єктів сфери фізичної культури й спорту та міжнародних спортивних організацій [1].

Незважаючи на те, що в Україні в цілому сформоване законодавство, яке регулює діяльність у сфері фізичної культури й спорту, однак простежуються недоліки в правовому регулюванні професійного спорту, у тому числі регулюванні праці професійних спортсменів. Потрібно підкреслити, що загалом у Законі лише одна стаття стосується такого напрямку діяльності в спорті, як професійний спорт.

Проблеми правового регулювання сфери професійного спорту, у тому числі й праці професійних спортсменів, розкрито в працях вітчизняних і зарубіжних науковців, а саме: С. В. Алексеева, В. П. Васильевича, А. О. Полянського, М. О. Ткалича, О. О. Шевченко та ін. Водночас важливий той факт, що на сьогодні відсутня єдність думок науковців із приводу питань регулювання праці спортсменів-професіоналів і, зокрема, чи повинна діяльність спортсменів-професіоналів у професійному спорті врегульовуватися на підставі норм цивільного права або ж норм трудового права.

Метою статті – узагальнення результатів наукових досліджень та формулювання пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання праці спортсменів-професіоналів.

Результати дослідження. Дискусія. Розпочинаючи розгляд питання про особливості правового регулювання праці спортсмена-професіонала, потрібно звернутися до ч. 2 ст. 38 Закону, у якій зазначено, що діяльність у професійному спорті спортсменів провадиться відповідно до цього Закону, Кодексу законів про працю України й інших нормативно-правових актів, а також статутних і регламентних документів відповідних суб'єктів сфери фізичної культури та спорту й міжнародних спор-

тивних організацій. Отже, умовно можна виділити регулювання діяльності спортсменів у професійному спорті на рівні:

- а) окремих законів (наприклад Закон України «Про фізичну культуру і спорт»);
- б) підзаконних нормативно-правових актів (наприклад таких, як Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників «Спортивна діяльність», затверджений наказом Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту від 17 жовтня 2002 р. «№ 2264»);
- в) актів вітчизняних і міжнародних спортивних організацій (Регламент Федерації футболу України зі статусу і трансферу футболістів від 03 липня 2014 р.)

Питання, пов'язані з регулюванням діяльності професійних спортсменів в Україні, вирішуються переважно на підставі норм трудового законодавства. При цьому потрібно враховувати, що згідно з ч. 2 ст. 2 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) працівники реалізують право на працю за допомогою укладання трудового договору [2]. Водночас професійні спортсмени укладають строкові трудові договори (контракти), що впливає з положень ч. 3 ст. 38 Закону.

На думку деяких науковців, праця спортсменів-професіоналів повинна бути забезпечена за допомогою цивільно-правового регулювання. Так, М. О. Ткалич вважає, що в основі відносин між спортивним клубом і професійним спортсменом лежить не трудовий договір, а цивільно-правовий договір виконання робіт, відповідно до якого одна сторона (виконавець) зобов'язується виконувати тренувальну діяльність із метою набуття навичок, що дають змогу досягати високих результатів у спортивних змаганнях, а інша сторона (замовник) бере на себе обов'язок оплатити ці роботи за отримання права користування досягнутими спортсменами результатами. Отже, відносини контракування в спорті потребують регулювання інструментами цивільного права [3, с. 332].

Водночас в окремих наукових працях обґрунтовано іншу позицію щодо регулювання праці спортсменів-професіоналів. Так, О. О. Шевченко вважає, що трудові відносини професійного спортсмена повинні регулюватися нормами трудового права й спеціальним законом про професійний спорт, який урегулює весь комплекс відносин держави та учасників професійного спорту. Особливий характер праці професійного спортсмена об'єктивно потребує спеціального правового регулювання виникаючих при цьому відносин, що можливо в межах диференціації трудового законодавства [4, с. 6].

У деяких працях запропоновано вирішити спір щодо правової природи спортивного контракту за допомогою звернення до статутних і регламентних документів спортивних організацій та об'єднань, у яких визначається поняття спортивного контракту. Так, згідно з Регламентом Всеукраїнських змагань із футболу, серед команд клубів Об'єднання професіональних футбольних клубів України «Прем'єр-Ліга» сезону 2013/2014 рр. під контрактом слід розуміти форму трудової угоди між футбольним клубом та його працівником з усіма додатками, змінами й доповненнями, укладеної відповідно до законодавства України та Регламенту ФФУ стосовно статусу й трансферу футболістів та інших документів ПЛ, ФФУ, ФІФА й УЄФА [5].

На наше переконання, більш слушна позиція тих науковців, які вважають за потрібне регулювати працю спортсменів-професіоналів саме засобами трудового права. Адже, як зазначає М. Козіна, професійний спорт як діяльність, що є роботою певного виду, виконується систематично, має певну мету (участь у змаганнях), відбуваються за рахунок коштів роботодавця та з підляганням установленим ним правилам «трудового розпорядку» (збори, тренування, розпорядок дня, заборона вживати алкогольні напої тощо), за неї спортсмен отримує грошову винагороду, обумовлену укладеним трудовим договором, – є найманою працею зі своєю специфікою, що зумовлена особливостями виконуваної діяльності. Тому професійний спорт як наймана праця – це предмет трудового права, а отже, суспільні відносини, що виникають у процесі використання здібностей спортсменів до участі в змаганнях, повинні бути об'єктом регулювання норм трудового законодавства [6, с. 428].

Однак недоліком трудового законодавства України є, на нашу думку, відсутність у ньому послідовно та системно викладених положень щодо регулювання роботи спортсменів-професіоналів. На саме такій проблемі, але вже в трудовому законодавстві Російської Федерації, акцентує увагу О. О. Шевченко. Науковець зазначає, що в Трудовому кодексі Російської Федерації, на жаль, немає окремих статей стосовно регулювання трудових відносин професійних спортсменів. Водночас у цьому Кодексі, на відміну від раніше чинного КЗпП РФ 1971 р., певною мірою знайшли своє відображення питання, пов'язані з особливостями правового регулювання робочого часу й часу відпочинку, а також оплати праці цих осіб [4, с. 12].

Потрібно відзначити, що в проекті Трудового кодексу України, який розміщено на офіційному сайті Міністерства соціальної політики України для громадського обговорення, відсутні окремі статті, призначені власне для регулювання праці спортсменів-професіоналів. Ураховуючи той факт,

що професійний спортсмен, на відміну від інших працівників, виконує досить специфічні трудові функції, то, наш погляд, доцільно було б передбачити особливості правового регулювання роботи професійних спортсменів у межах окремого розділу (глави) Трудового кодексу України.

Важливе значення в регламентації трудових відносин, що виникають між роботодавцем і спортсменом-професіоналом, має трудовий договір (контракт). Згідно з ч. 3 ст. 38 Закону спортсмен набуває статусу спортсмена-професіонала з моменту укладення контракту з відповідними суб'єктами сфери фізичної культури й спорту про участь у змаганнях серед спортсменів-професіоналів [1]. Отже, набуття спортсменом статусу професіонала пов'язується моментом укладення контракту з відповідними суб'єктами сфери фізичної культури та спорту, якими, насамперед можуть виступати спортивні клуби. Наприклад, згідно з п. 4 ст. 4 Регламенту Федерації футболу України зі статусу і трансферу футболістів (далі – Регламент), футболіст отримує статус професіонала й відповідні права та обов'язки з моменту укладення контракту з професіональним клубом із метою участі в змаганнях [7]. А згідно з п. 2 ст. 8 Регламенту контракт визначає умови трудових відносин між клубом і футболістом. Отже, саме контракт, який згідно з ч. 3 ст. 21 Кодексу законів про працю України вважається особливою формою трудового договору [2], є підставою для виникнення трудових відносин. Із моменту укладення контракту футболіст набуває статусу найманого працівника, на якого поширюється законодавство про працю.

Потрібно відзначити, що контрактна форма трудового договору регулювання праці спортсменів не обмежується лише таким видом спорту, як футбол, а використовується загалом у спорті вищих досягнень. Для прикладу можна навести п. 1.2. контракту з працівником штатної команди національних збірних команд України, у якому зазначено, що цей контракт є строковим трудовим договором.

Ураховуючи надзвичайно важливу роль у регулюванні праці спортсменів-професіоналів трудових договорів (контрактів), доцільно приділити більше уваги правовій характеристиці цього інструмента відносин між роботодавцем і спортсменом.

Згідно з ч. 3 ст. 21 КЗпП контракт визначається як особлива форма трудового договору, у якому строк його дії, права, обов'язки й відповідальність сторін (у тому числі матеріальна), умови матеріального забезпечення та організації роботи працівника, умови розірвання договору, у тому числі дострокового, можуть установлюватись угодою сторін [2]. Як кожне складне явище, контракт являє собою єдність форми й змісту. Згідно зі ст. 24 КЗпП, контракт обов'язково укладається в письмовій формі [2]. Також лише в письмовій формі можуть бути внесені зміни до контракту.

Зміст трудового договору (контракту) становлять умови, якими визначаються права й обов'язки його сторін. Положення нормативних актів деяких спортивних організацій вимагають дотримання обов'язкових вимог щодо змісту контракту. Так, згідно з п. 2 ст. 8 Регламенту контракт повинен обов'язково відповідати «Мінімальним вимогам до стандартного контракту футболіста-професіонала, визначені угодою між УЄФА, ЄПФЛ, АЄК і Європейського дивізіону ФІФПро від 19 квітня 2012 року», містити положення типової форми контракту та чітко фіксовану суму заробітної плати [7].

Загалом основні обов'язки спортсмена-професіонала – участь у тренувальному процесі та в змаганнях. Більш докладно обов'язки професійного спортсмена деталізуються в контракті й можуть полягати в такому:

- спільно з тренерами планувати тренувальні та змагальні завдання згідно з індивідуальним планом підготовки;
- під час навчально-тренувальних зборів і змагань дотримуватися розпорядку дня, загального й індивідуального режиму тренувань і відпочинку;
- брати участь у навчально-тренувальних зборах та спортивних змаганнях. Потрібно відзначити, що контрактом може бути передбачено зобов'язання спортсмена-професіонала щодо досягнення конкретних результатів на певних змаганнях. Це положення деталізується вказівкою на найменування змагань, рік їх проведення, а також спортивних результатів (виражаються в метрах, секундах тощо або указуються зайняті місця в змаганнях);
- турбуватися про стан свого здоров'я, особисту гігієну, дотримуватися правил техніки безпеки;
- у випадку одержання травм чи захворювання ретельно дотримуватися режиму лікування та реабілітації, не займатися самолікуванням і використовувати медичні препарати лише з дозволу лікаря з виду спорту;
- знати й дотримуватися законодавства України, антидопінгового законодавства, положень міжнародних нормативних актів у сфері спорту, статутів міжнародної й національної спортивних федерацій, регламентів ліги / асоціації чи організації, що проводить змагання, а також правил змагань із виду спорту;

– нести персональну відповідальність за порушення вимог Всесвітнього антидопінгового агентства стосовно вживання заборонених фармакологічних препаратів і застосування заборонених методів відновлення та лікування;

– у період участі в офіційних спортивних змаганнях використовувати спортивну форму (екіпіровку) спортивного клубу (організації);

– дбайливо ставитися до спортивних споруд, спортивного обладнання, спортивного інвентарю та спортивної форми й нести в установленому порядку матеріальну відповідальність при нанесенні шкоди. У встановлені законодавством строки звітувати за надані в користування обладнання, інвентар та спортивну форму й ін.

Основними обов'язками роботодавця (у роботодавцями можуть виступати відповідні суб'єкти сфери фізичної культури й спорту) є забезпечення умов праці спортсмена-професіонала, передбачені законодавством, колективним і трудовим договором (контрактом), а також виплата заробітної плати.

Забезпечення умов праці спортсмена-професіонала включає проведення навчально-тренувального процесу під керівництвом кваліфікованих спеціалістів (тренерів) у приміщеннях, на майданчиках та на базах, обладнаних належним спортивним спорядженням й устаткуванням для проведення в безпечних умовах ефективної підготовки, забезпечення якісною спортивною екіпіровкою, клубним одягом встановленого зразка, проживанням і якісним харчуванням у період проведення навчально-тренувальних занять й участі в змаганнях.

Виплата заробітної плати проводиться відповідно до затверджених в установленому порядку умов оплати праці спортсмена. У випадку, якщо роботодавцем виступає суб'єкт сфери фізичної культури та спорту, що фінансується за рахунок коштів державного чи місцевого бюджетів, то умови оплати роботи спортсмена визначаються нормами чинного законодавства. До законодавства, що містить норми оплати праці професійних спортсменів, слід віднести постанову Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»; наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 4 серпня 2006 року № 2681 «Про затвердження Порядку преміювання працівників штатних збірних команд України»; наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 4 серпня 2006 року № 2680 «Про затвердження Порядку преміювання окремих категорій спортсменів-інструкторів штатних збірних команд України» та ін. Якщо ж роботодавцями виступають суб'єкти сфери фізичної культури й спорту, що фінансуються за рахунок приватних джерел (наприклад професійні футбольні клуби), то оплата праці професійних спортсменів встановлюється не лише централізованими актами трудового законодавства, але й колективними договорами, угодами, локальними нормативними актами спортивної організацій (команди, клубу) [8, с. 61].

Крім забезпечення необхідних умов праці та виплати заробітної плати на роботодавців – суб'єктів сфери фізичної культури й спорту покладаються, зазвичай, такі обов'язки:

– дотримуватися законодавства України про працю та правила охорони праці;

– відшкодовувати спортсмену-професіоналу видатки на відрядження (проїзд, проживання в готелі, харчування й інші витрати в період відрядження);

– забезпечити страхування життя спортсмена-професіонала, страхування на період тимчасової непрацездатності та медичне страхування відповідно до чинного законодавства України;

– організувати медичне забезпечення підготовки професійного спортсмена, а також діагностику, лікування, забезпечення медикаментами й вітамінами та нести витрати на лікування (у т. ч. на операцію).

На роботодавців – суб'єктів сфери фізичної культури й спорту – можуть бути покладені також інші обов'язки, визначені трудовим договором (контрактом).

Водночас на практиці досить часто спостерігають ситуацію щодо невиконання сторонами умов трудового договору (контракту). У ролі порушників усе частіше виступають роботодавці, що зумовлено низкою факторів, у тому числі й погіршенням економічної ситуації в країні. Як наслідок – невиконання заробітної плати, необґрунтоване дострокове розірвання договору (контракту) з ініціативи роботодавця, відмова нести витрати на лікування спортсмена та ін.

Безумовно, для захисту порушених прав спортсмена, як і будь-якого іншого громадянина, існують правоохоронні органи, судова система, що спираються на можливість широкого застосування заходів державного примусу. Також існують й інші суто галузеві органи, як-от: спортивні арбітражні суди різного рівня, органи вирішення спорів, що створюються при спортивних федераціях, а також інші специфічні органи. Однак ефективність здійснюваного ними захисту визначається не лише можли-

вістю створення несприятливих наслідків для порушників, але й оперативністю реагування, а також максимальною наближеністю, залученістю та обізнаністю щодо проблем спортсменів [9, с. 64]. Тому все активнішу підтримку починає отримувати ідея про необхідність об'єднання спортсменів-професіоналів у профспілкові організації, мета діяльності яких, згідно із Законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», – це здійснення представництва й захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки. Досвід багатьох країн (Англії, США, Італії, Франції й ін.) засвідчив ефективність діяльності профспілкових організацій, які здатні використовувати різні засоби для захисту прав спортсменів (у тому числі як крайній захід – страйк).

Висновки. На підставі проведеного дослідження встановлено, що регулювання праці професійних спортсменів в Україні відбувається як на нормативному, так і на договірному рівнях. Проте нормативне регулювання роботи спортсменів-професіоналів не відзначається системністю та послідовністю викладених положень. На нашу думку, його подальше вдосконалення можливе на підставі систематизації норм, що регулюють працю професійних спортсменів, зокрема за допомогою закріплення таких норм у новому Трудовому кодексі.

Джерела та література

1. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 14. – Ст. 80.
2. Кодекс законів про працю. Кодекс України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50.
3. Ткалич М. О. Правова природа та особливості укладання контракту про спортивну діяльність / М. О. Ткалич // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – Вип. 51. – С. 326–333.
4. Шевченко О. А. Особенности правового регулирования труда профессиональных спортсменов : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Шевченко Ольга Александровна. – М. : РГБ, 2005. – 162 с.
5. Проблемні питання правового регулювання професійного спорту [Електронний ресурс] / М. І. Попичев, О. А. Шаповалова, В. М. Маслов // Режим доступу : http://www.knutd.com.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/Maslov2015060527.pdf
6. Козіна М. Професійна діяльність спортсменів як об'єкт правового регулювання нормами трудового законодавства / М. Козіна // Публічне право. – 2012. – № 4. – С. 424–429.
7. Регламент Федерації футболу України зі статусу і трансферу футболістів: прийнятий Виконавчим комітетом ФФУ від 03 липня 2014 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ffu.org.ua/files/ndocs_602.pdf
8. Полянський А. О. Щодо визначення правового регулювання у сфері професійного спорту / А. О. Полянський // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди «Право». – 2014. – Вип. 21. – С. 59–64.
9. Клейменова М. Н. Спортивные профсоюзы в РФ: анализ проблемы / М. Н. Клейменова, Т. П. Бородулина // Біологічний вісник МДПУ. – 2015. – №1а. – С. 63–80.

References

1. Pro fizychny kulturu i sport: Zakon Ukrainy vid 24.12.1993 №3808-XII [About physical culture and sport: Law of Ukraine from 24.12.1993 №3808-XII] (1994). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 14, 80.
2. Kodeks zakoniv pro pratsiu : Kodeks Ukrainy vid 10.12.1971 №322-VIII [Code of labor laws : Code of laws from 10.12.1971 №322-VIII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 50.
3. Tkalych, M. O. (2009). *Pravova pryroda ta osoblyvosti ukladannia kontraktu pro sportyvnu diyalnist [Legal nature and peculiarities of contract concluding about sports activity]. Aktualni problem derzhavy i prava*, 51, 326–333.
4. Shevchenko, O. A. (2005). *Osobennosti pravovogo regulirovaniya truda professionalnyh sportsmenov [Peculiarities of legal regulation of law of professional athletes] (PhD dissertation)*. Moscow.
5. Popychev, M. I., Shapovalova, O. A., Maslov, V. M. (2014). *Problemni pytannia pravovoho rehuliuвання profesiynoho sportu [Problematic question of legal settlement of professional sport]. Visnyk Chernihivskoho natsionalnogo pedahohichnogo universytetu*, 118, 4.
6. Kozina, M. (2012). *Profesiynna diyalnist sportsmeniv yak obyekt pravovogo rehuliuвання normamy trudovoho zakonodavstva [Professional activity of athletes as an object of legal settlement by means of labor legislation]. Publichne pravo*, 4, 424–429.
7. *Reglament Federatsii futbolu Ukrainy zi statusu i transferu futbolistiv [Regulation of the Football Federation of Ukraine on status and transfer of football players] (2014, July 3). Vykonavchyi komitet Federatsii futbolu Ukrainy*. Retrieved from http://www.ffu.org.ua/files/ndocs_602.pdf
8. Polianskyi, A. O. (2014). *Shchodo vyznachennia pravovoho rehuliuвання u sferis profesiynoho sportu [On defining legal settlement in the sphere of professional sport]. Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni H. S. Skovorody «Pravo»*, 21, 59–64.

9. Kleymenova, M. N., Borodulina, T. P. (2015). Sportivnye profsoyuzy v RF: analiz problem [Sports trade unions in Russian Federation: problem analysis]. *Biologichnyi visnyk MDPU, 1 a*, 63-80.

Інформація про авторів:

Кампі Орест; <http://orcid.org/0000-0002-0034-8395>; orestkampi@ukr.net; Мукачівський державний університет; вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600, Україна.

Будкевич Геннадій; <http://orcid.org/0000-0002-9455-0841>; flazak@yandex.ru; Мукачівський державний університет; вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600, Україна.

Гавришко Сергій; <http://orcid.org/0000-0001-6991-7093>; serzh31@ukr.net; Мукачівський державний університет; вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600, Україна.

Information about the Authors:

Kampi Orest; <http://orcid.org/0000-0002-0034-8395>; orestkampi@ukr.net; Mukachevo State University; 26 Uzhhorodska Street, Mukachevo, Zakarpattia region, 89600, Ukraine.

Budkevych Hennadiy; <http://orcid.org/0000-0002-9455-0841>; flazak@yandex.ru; Mukachevo State University; 26 Uzhhorodska Street, Mukachevo, Zakarpattia region, 89600, Ukraine.

Havryshko Serhiy ; <http://orcid.org/0000-0001-6991-7093>; serzh31@ukr.net; Mukachevo State University; 26 Uzhhorodska Street, Mukachevo, Zakarpattia region, 89600, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 25.02.2016 р.